

Dosar nr. 3r-115/22
2-16088404-01-3r-13042022

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă (jud: I. Dodon)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Clima, Ec. Palanciuc)

DECIZIE

04 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând recursul depus de Consiliul local Olănești,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Cultul Religios „Martorii lui Iehova” împotriva Consiliului local Olănești cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Alexandru Baluța în interesele Consiliului local Olănești împotriva hotărârii din 17 august 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă,

c o n s t a ț ă :

La data de 24 mai 2016, prin intermediul oficiului poștal, Cultul Religios „Martorii lui Iehova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului local Olănești cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.4-7).

Prin hotărârea din 17 august 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Cultul Religios „Martorii lui Iehova” împotriva Consiliului local Olănești privind recunoașterea ilegalității refuzului de a schimba destinația casei de locuit individuale în locaș de cult, anularea deciziei nr.1/10 din 18 februarie 2016 ”Cu privire la examinarea cererii cet. Vasile Marchitan”, obligarea la emiterea deciziei privind schimbarea destinației casei de locuit în locaș de cult și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a recunoscut ilegal refuzul Consiliului local Olănești de a schimba destinația casei de locuit individuale cu nr. cadastral 8525204.083.02, amplasată în r. Ștefan Vodă, s. Olănești, în locaș de cult. S-a anulat

decizia Consiliului local Olănești nr.1/10 din 18 februarie 2016 ”Cu privire la examinarea cererii cet. Vasile Marchitan”. S-a obligat Consiliul local Olănești de a emite decizia privind schimbarea destinației casei de locuit individuale cu nr. cadastral 8525204.083.02, amplasată în r. Ștefan Vodă, s. Olănești, în locaș de cult. În rest, pretențiile reclamantului privind încasarea cheltuielilor de judecată s-au respins, ca fiind neîntemeiate (f.d.119).

La data de 07 septembrie 2021, Alexandru Baluța în interesele Consiliului local Olănești a depus apel împotriva hotărârii din 17 august 2021 a Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe și anume în partea recunoașterii ca fiind ilegal refuzul Consiliului local Olănești de a schimba destinația casei de locuit individuale cu nr. cadastral 8525204.083.02, amplasată în r-nul Ștefan Vodă, sat. Olănești în locaș de cult cât și în partea anulării deciziei Consiliului local Olănești nr. 1/10 din 18 februarie 2016 „Cu privire la examinarea cererii cet. Vasile Marchitan” cu obligarea Consiliului local Olănești de a emite decizie privind schimbarea destinației casei de locuit individuale cu nr. cadastral 8525204.083.02, amplasată în r-nul Ștefan Vodă, sat. Olănești în locaș de cult, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Cultul Religios „Martorii lui Iehova” privind recunoașterea ilegalității refuzului de a schimba destinația casei de locuit individuală în locaș de cult și anularea deciziei Consiliului local Olănești nr. 1/10 din 18 februarie 2016 cu obligarea Consiliului local Olănești de a emite decizie privind schimbarea destinației casei de locuit individuale în locaș de cult și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 122-123).

Iar, la data de 12 octombrie 2021, Alexandru Baluța în interesele Consiliului local Olănești a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 17 august 2021 a Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă (f.d.145-149).

Prin încheierea din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Alexandru Baluța în interesele Consiliului local Olănești împotriva hotărârii din 17 august 2021 a Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă (f.d.164-166).

La data de 03 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Consiliului local Olănești a depus recurs împotriva încheierii din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii instanței de apel cu restituirea cauzei instanței de apel pentru examinarea în fond a cererii de apel (f.d.182-192).

În motivarea recursului, recurentul a indicat că, la emiterea încheierii, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept, iar concluziile formulate sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Recurentul a specificat că, la materialele cauzei este anexată decizia Consiliului local Olănești nr. 1/10 din 25 februarie 2020, prin care consilierul Alexandru Baluța a fost împuternicit de către Consiliul local Olănești să reprezinte recurentul în instanțele de judecată.

La fel, recurentul a relatat că, decizia Consiliului local Olănești nr. 1/10 din 25 februarie 2020 și procura eliberată din numele Consiliului local Olănești, prin care consilierul Alexandru Baluța a fost împuternicit de către Consiliul local Olănești în calitate de reprezentant în instanța de judecată, au fost prezentate în prima instanță și anume la ședința de judecată în cadrul căreia a participat nemijlocit Alexandru Baluța.

Recurentul a invocat că, în adresa Consiliului local Olănești nu a parvenit nici o notificare de la instanța de apel prin care să fie informat despre necesitatea prezentării

repetate a împuternicirilor lui Alexandru Baluța de a reprezenta în instanțele de judecată Consiliul local Olănești.

La data de 13 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a notificat intimatului Cultului Religios „Martorii lui Iehova” copia recursului depus de către Consiliul local Olănești, însă deși acesta a recepționat copia recursului la data de 19 aprilie 2022, conform avizului de recepție DS8006606115AS (f.d.105), Cultul Religios „Martorii lui Iehova” nu a depus referință.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 15 decembrie 2021, fiind notificată recurentului Consiliului local Olănești la data de 15 februarie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr. DS8006199505AS, anexat la actele cauzei (f.d. 167).

Recursul motivat a fost depus de Consiliul local Olănești, prin intermediul poștei electronice la Curtea de Apel Chișinău la data de 03 martie 2022 (f.d.171), iar prin intermediul oficiului poștal, în adresa Curții Supreme de Justiție la 03 martie 2022 (f.d. 182-192).

Totodată, instanța de recurs menționează că, prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 41 din 24 februarie 2022 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

În conformitate cu pct. 5.2.1 al dispoziției nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, s-au suspendat de drept examinarea de către instanțele de judecată a acțiunilor în contencios administrativ.

Punctul 5.2.2. al dispoziției nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova prevede că, termenele de exercitare a căilor de atac în procedurile de contencios administrativ care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Prin dispoziția nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova s-au exclus măsurile specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 04 aprilie 2022.

Din prevederile punctului 2.1 al dispoziției nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova rezultă că, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, penale și de contencios administrativ, care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la 04 aprilie 2022.

Astfel, instanța de recurs reține că, deoarece termenul de depunere a cererii de recurs expira la data de 02 martie 2022, când s-a dispus suspendarea de drept a termenelor de exercitare a căilor de atac în procedurile de contencios administrativ, care erau în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, recursul Consiliului local

Olănești a fost depus la data de 03 martie 2022 cu respectarea termenului instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs. Or, termenul de depunere a recursului pentru Consiliul local Olănești a expirat la 04 aprilie 2022.

Prin prisma art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând cererea de recurs depusă de Consiliul local Olănești, prin prisma argumentelor invocate și a actelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Consiliul local Olănești urmează a fi admis, cu anularea încheierii din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului, din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Reieșind din prevederile art. 232 din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În conformitate cu art. 236 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, cererea de apel nu corespunde cerințelor stabilite la art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (1) și apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Potrivit art. 233 alin. (2) din Codul administrativ, cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

Actele cauzei denotă că, prin încheierea din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Alexandru Baluța în interesele Consiliului local Olănești împotriva hotărârii din 17 august 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă (f.d.164-166).

Pentru a dispune astfel, instanța de apel a reținut prevederile art. 233 alin. (2) din Codul administrativ, potrivit căruia cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit, iar, cererea de apel a fost depusă în interesele Consiliului local Olănești de către Alexandru Baluța, care a semnat apelul și motivarea apelului în lipsa împuternicirilor oferite de către apelant.

Instanța de apel a relatat că, deși prin notificarea din data de 22 noiembrie 2021, s-a acordat apelantului Consiliului local Olănești, termen de 5 zile de la recepționarea notificării, pentru prezentarea actelor, care ar confirma și ar acorda dreptul lui Alexandru Baluța s-ă acționeze în instanța de judecată în interesele Consiliului local Olănești, apelantul nu a prezentat actele solicitate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție efectuând controlul judiciar al încheierii din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău consideră că instanța de apel, examinând apelul depus de Consiliul local Olănești, neîntemeiat l-a declarat inadmisibil, ca fiind depus cu încălcarea cerințelor stabilite la art. 233 alin. (2) din Codul administrativ.

Din actele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 17 august 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, s-a admis parțial ca întemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Cultul Religios „Martorii lui Iehova” împotriva Consiliului local Olănești privind recunoașterea ilegalității refuzului de a schimba destinația casei de locuit individuale în locaș de cult, anularea deciziei nr.1/10 din 18 februarie 2016 ”Cu privire la examinarea cererii cet. Vasile Marchitan”, obligarea la emiterea deciziei privind schimbarea destinației casei de locuit în locaș de cult și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.119).

La data de 07 septembrie 2021, Alexandru Baluța în interesele Consiliului local Olănești a depus apel împotriva hotărârii din 17 august 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe (f.d. 122-123).

Iar, la data de 12 octombrie 2021, Alexandru Baluța în interesele Consiliului local Olănești a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 17 august 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă (f.d.145-149).

Potrivit art. 234 alin. (1) din Codul administrativ, la cererea de apel se anexează o copie a hotărârii contestate și documentele prevăzute la art. 212 alin. (1) lit. c) și d).

Conform articolului 211 alin. (1)-(2) din Codul administrative, în cererea de chemare în judecată se indică: instanța la care a fost depusă; numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal; numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant; denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia; pretențiile reclamantului; circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretenția; enumerarea tuturor probelor pe care reclamantul le deține și le poate prezenta; datele despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege. Cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

În conformitate cu art. 212 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, la cererea de chemare în judecată se anexează: c) documentul care confirmă împuternicirile reprezentantului legal sau împuternicit.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169– 171.

În conformitate cu art. 75 alin. (2) din Codul de procedură civilă, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați.

Prevederile art. 80 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilesc că, împuternicirile reprezentantului persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege.

Iar, articolul 14 alin. (2) lit. w) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 cu privire la administrația publică locală statuează că, Consiliul local desemnează reprezentantul său în instanțele de judecată, în litigiile privind legalitatea deciziilor adoptate și în cele care rezultă din raporturile cu alte autorități publice.

Drept urmare, instanța de apel în cazul în care a stabilit că la actele cauzei lipsesc documentele, care ar confirma și ar acorda dreptul lui Alexandru Baluța să semneze și depună cerere de apel din numele și în interesele Consiliului local Olănești, urma să acorde un termen Consiliului local Olănești, pentru prezentarea actelor nominalizate.

Or, în conformitate cu prevederile art. 235 din Codul administrativ, dacă cererea de apel nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (1), judecătorul stabilește apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă apelantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea de apel se consideră depusă la data inițială.

Instanța de recurs reiterează că, deși prin notificarea din 22 noiembrie 2021, s-a acordat apelantului Consiliului local Olănești, termen de 5 zile de la recepționarea notificării, pentru prezentarea actelor, care ar confirma și ar acorda dreptul lui Alexandru Baluța să semneze și depună cerere de apel din numele și în interesele Consiliului local Olănești (f.d.162), aceasta nu constituie un act de dispoziție al instanței de apel și nu produce efecte în privința apelantului Consiliului local Olănești.

În circumstanțele în care, prin prisma prevederilor art. 235 din Codul administrativ în coroborare cu art. 195 din Codul administrativ și art. 368 din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu corespunde cerințelor prevăzute de normele legale, instanța de apel poate stabili apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor prin adoptarea unei încheieri.

Astfel, instanța de recurs relevă că, notificarea din 22 noiembrie 2021 este întocmită unipersonal de către judecătorul-raportor, deși instanța de apel urma să examineze cauza, inclusiv și admisibilitatea cererilor de apel în complet de trei judecători, iar dacă cererea de apel nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (1), instanța de apel urma să emită o încheiere prin care să acorde termen pentru înlăturarea neajunsului stabilit.

Relevant este și faptul că prin notificarea nominalizată supra, Consiliul local Olănești nu a fost informat despre consecințele neînlăturării neajunsurilor, și anume despre faptul că apelul va fi declarat inadmisibil.

Astfel, întru evitarea încălcării dreptului recurentului la un proces echitabil și accesul la justiție pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime, instanța de recurs concluzionează asupra necesității admiterii recursului declarat de către Consiliul local Olănești. Or, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea din 15 decembrie 2021 nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că încheierea din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău este neîntemeiată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Consiliul local Olănești și a anula încheierea din

15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Totodată, instanța de recurs reține că, decizia Consiliului local Olănești nr. 1/10 din 25 februarie 2020 și procura eliberată din numele Consiliului local Olănești, prin care consilierul Alexandru Baluța a fost împuternicit de către Consiliul local Olănești în calitate de reprezentant în instanța de judecată, inclusiv fiindu-i acordat și dreptul de a ataca hotărârea judecătorească, au fost anexate la cererea de recurs depusă de Consiliul local Olănești (f.d.190-191). Astfel, decade necesitatea transmiterii cauzei instanței de apel la etapa verificării împuternicirilor lui Alexandru Baluța de a semna și a depune cererile de apel din numele Consiliului local Olănești, or acest neajuns a fost deja înlăturat.

În asemenea circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel neîntemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de Alexandru Baluța în interesele Consiliului local Olănești.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este neîntemeiată, iar argumentele invocate de recurentul Consiliul local Olănești sunt întemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a anula încheierea din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea apelului.

Conform art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Consiliul local Olănești.

Se anulează încheierea din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Cultul Religios „Martorii lui Iehova” împotriva Consiliului local Olănești cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual și încasarea cheltuielilor de judecată, și se restituie cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea apelului.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan